

4. SANTA MONTEFIORE, WACHT OP MIJ
5. HAN VAN BREE, HET AANZIEN VAN 2022

BIRD: BESTSELLERGO

Thomas Kaplan bij zijn grote trots: Rembrandts *Minerva*. „Hij was een revolutionair.“
FOTO
JEAN-PIERRE JANS

Miljardair Kaplan leent Hermitage 35 Hollandse meesters

'Mona Lisa' van Rembrandt

door Paola van de Velde

De Mona Lisa van de Leiden Collection. Dat is het doek *Minerva in haar studeervertrek* van Rembrandt, volgens Thomas Kaplan. De Amerikaanse miljardair, filantroop en gepassioneerd kunstverzamelaar kan nog altijd zijn ogen niet van haar afhouden. „Ze is een echte schoonheid. Toen ik haar voor het eerst zag in de kunsthandel van Otto Naumann kon ik niet geloven dat dit topstuk nog te koop en niet in museale handen was.”

Vanaf zaterdag kan het grote publiek de Romeinse godin van de wijsheid en oorlog, waarvoor Rembrandts geliefde vrouw Saskia model stond, bewonderen in de Hermitage in Amsterdam. Kaplan leent 35 van de ruim 250 Oude Hollandse meesters die hij bezit uit. Naast *Minerva* is er nog een Rembrandt bij, de allerkleinste uit zijn oeuvre: *Buste van een bebaarde man*

Het kleinste schilderij uit Rembrandts oeuvre is amper groter dan een creditcard.

FOTO
EVERT ELZINGA

(0633). Het paneeltje is kleiner dan een ansichtkaart en groter dan een creditcard. „Dit is mijn eigen Moby Dick, de 'grote witte walvis' waar ik bijna obsessief op gejaagd heb. Jaar in, jaar uit heb ik via Sotheby's gepolst of de eigenaar dit juweeltje aan mij wilde verkopen. Twaalf jaar lang kreeg ik nul op het rekest. Maar de aanbieder wint. Al vroeg de man wel een stevig bedrag voor dit kleinood. Toch geloof ik dat dit op lange termijn een koopje zal blijken te zijn geweest. Net zoals ik ervan overtuigd ben dat het Rijksmuseum en het Louvre een goede koop hebben gedaan door Marten en Oopjen aan te schaffen voor elk €80 miljoen. Wij gaan nog meemaken dat er een miljard voor meesterwerken als deze neergeteld gaan worden. Wacht maar af!”

Zilver en goud

De zestigjarige Kaplan, die zijn enige Vermeer vanaf volgende week ook nog uitleent aan het Rijksmuseum, is historicus van huis uit. Hij verdiende zijn fortuin echter met het mijnen van zilver, goud, zink en platinum. Niet voor niets luidt zijn bijnaam 'de goudkever'. Pas de laatste twintig jaar heeft hij zich - samen met zijn vrouw Daphne - toegelegd op het verzamelen van 17de eeuwse

Hollandse kunst. Inmiddels mogen zij zich trots de eigenaren noemen van de meeste Rembrandts - 19 stuks - in particulier bezit.

„Mijn liefde voor Rembrandt, de meester van het licht-donkercontrast, dateert uit mijn kindertijd. Ik was acht toen ik zijn *Aristoteles met de buste van Homerus* zag in het Metropolitan Museum in New York. Natuurlijk had ik geen benul van wie de Griekse filosoof Aristoteles was of waarom hij peinzend naar een portretbeeld van de schrijver Homerus

kijkt. Maar toch was ik meteen betoverd door dit schilderij”, vertelt Kaplan, die het inmiddels tot zijn levenswerk gemaakt heeft om Rembrandt als 'groot universeel kunstenaar' wereldwijd te promoten. „Daar heb ik in 2018 zelf een lintje voor gekregen”, wijst hij trots naar de koninklijke onderscheiding op zijn revers.

„Je hoeft geen genie te zijn om een Rembrandt te kopen, maar wel om er een te maken. Daarom heb ik mijn collectie ook niet naar mijzelf genoemd, maar naar de geboortestad van de kunstenaar. Ik zie het als eerbe-

toon aan de man, die ik als een ware revolutionair beschouw. Hij gaf de schilderkunst een ziel en kan zich moeiteloos meten met Michelangelo of Da Vinci. Hij heeft zoveel kunstenaars na hem beïnvloed: van Goya, Delacroix en Van Gogh tot Picasso. En dit gaat tot de dag van vandaag door.”

Idealisme

Kaplan is genereus en laat zijn collectie met plezier over de hele aardbol reizen. „Van China tot de Arabische wereld: overal laat ik mijn werken zien. Dat doe ik ook uit idealisme. Want Rembrandt en zijn leerlingen raken ieders hart. Het is werkelijk wereldwijd. Daarmee hoop ik de mensen uit alle windstreken te laten inzien, dat wat ons bindt vele malen groter is dan wat ons scheidt.”

In de Hermitage ligt de nadruk nu op de historieschilderkunst. Dat zijn afbeeldingen met Bijbelse of mythologische voorstellingen.

„Volgens Rembrandt was dit het hoogste genre waarin een kunstenaar zich kon uitdrukken”, weet Kaplan.

Er zijn werken van leerlingen bij, zoals Ferdinand Bol, Arent de Gelder en Carel Fabritius. „Die laatste is een van mijn favorieten. Zijn *Hagar en de engel* is de enige Fabritius die nog in privébezit is. Het is dat hij helaas jong gestorven is bij de kruisramp van 1654 in Delft, want hij had het in zich om zijn leermeester naar de kroon te steken. En kijk eens goed naar het gezicht van de engel. Het is zo heilig dat dit een portret van hem is.”

Van 4 februari tot 27 augustus in Hermitage Amsterdam.

MOUR OF GLITTER

portretten wil zich naar seum aan het jaastricht, februari tot ptember een

overzicht van zijn werk wordt getoond.

Famous heet de expositie, waarin Terry O'Neill (1938-2019) als de pionier van de celebrity fotografie wordt voorgesteld aan een breed publiek. Hij werkte voor tal van kranten en tijdschriften, zoals *Newsweek*, *Time*, *Vanity Fair* en *Vogue*. Er zijn exclusieve kleuredities te bewonderen, al ligt de focus op zwart-wit portretten. Naast filmsterren en muziekhelden zijn er ook opnames van supermodellen zoals Kate Moss en leden van de Britse koninklijke familie te zien.

De Telegraaf

February 3, 2023

Paola van de Velde

“Mona Lisa” by Rembrandt

The Mona Lisa of the Leiden Collection. This is the painting Minerva in her study by Rembrandt, according to Thomas Kaplan. The American billionaire, philanthropist and passionate art collector still cannot keep his eyes off her. “She is a real beauty. When I saw it for the first time in the art dealership of Otto Naumann, I could not believe that this masterpiece had not yet been bought by a museum.

From Saturday, the public can admire the Roman Goddess of Wisdom and War, for which Rembrandt’s beloved wife Saskia acted as model, in the Hermitage in Amsterdam. Kaplan loans 35 of the over 250 Old Dutch Masters he owns. In addition to Minerva, it includes another Rembrandt, the smallest piece from his oeuvre: *Bust of a bearded old man* (1633).

“This is my own Moby Dick, the “big white whale” I obsessively hunted. Year after year, I checked via Sotheby's if the owner wanted to sell this jewel to me. For twelve years the answer was no. But those who persevere win. Although the man did ask a fortune for this small piece. However, I think that, in the long term, it will turn out that this was a bargain. Just as I am convinced that the Rijksmuseum and the Louvre got a bargain by purchasing Marten and Oopjen for EUR 80M each. We will yet experience that a billion will be paid for masterpieces such as these. Just you wait!”

Silver and gold

The sixty-year old Kaplan, who will also loan his only Vermeer from next week to the Rijksmuseum, has always been a historian. However, he earned his fortune with mining silver, gold, zinc and platinum. It is not for nothing that he has the nickname “the gold bug”. Only for the past twenty years, he - together with his wife Daphne - devote their time to collecting 17th-century Dutch art.

Now they may call themselves the proud owners of the most Rembrandts - 19 pieces - held by private individuals.

“My love for Rembrandt, the master of the light-dark contrast, dates back to my childhood. I was eight years old when I saw *Aristotle with the bust of Homer* in the Metropolitan Museum in New York. Of course, I had no idea who the Greek philosopher Aristotle was or why he is pondering a portrait image of the writer Homer. But yet, I was immediately enchanted by this painting”, said Kaplan, who has now made it his life’s work to promote Rembrandt worldwide as “great universal artist”. “I even received a distinction for that in 2018”, he proudly points to the royal distinction on his lapels.

“You do not have to be a genius to purchase a Rembrandt, but you do to make one. That is why I did not name the collection after myself, but rather after the city the artist was born in.

I see it as a homage to the man, who I consider a true revolutionary. He gave soul to the art of painting and could effortlessly measure himself against Michelangelo or Da Vinci. He has influenced so many artists who came after him: from Goya, Delacroix and Van Gogh to Picasso. And this continues even until today.”

Idealism

Kaplan is generous and gladly lets his collection travel all over the world. From China to the Arab world: I show my works everywhere. I also do this from an idealistic perspective. Because Rembrandt and his students touch everyone’s heart. It is real world heritage. By doing so, I hope to make people from all over the world understand that that which binds us is many times greater than that which divides us.

In the Hermitage, the emphasis is not on the historical art of painting. Those are images with Biblical or mythological images. “According to Rembrandt, this was the highest genre in which an artist could express himself”, says Kaplan.

It includes works from students, such as Ferdinand Bol, Arent de Gelder and Carel Fabritius. “The latter is one of my favorites. His *Hagar and the angel* is the only Fabritius that is still in private hands. It is unfortunate that he died very young during the gunpowder disaster of 1654 in Delft, because he had to ability to fight for his mentor’s crown. And take a closer look at the face of the angel? I sincerely believe that this is a portrait from him.